

Wymagania edukacyjne z historii

Klasa druga technik automatyk, technik elektronik, technik informatyk
Rok szkolny 2024/2025

Ocenianie ma na celu:

- 1. Poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie.*
- 2. Pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu własnego rozwoju.*
- 3. Motywowanie ucznia do dalszej pracy.*
- 4. Dostarczenie rodzicom/prawnym opiekunom i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia.*
- 5. Umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.*

I PODSTAWOWE WYMAGANIA

1. Znajomość faktografii, dat historycznych i pojęć historycznych
2. Umiejętność korzystania z mapy
3. Umiejętność analizy przekazów źródłowych
4. Stosowanie posiadanej wiedzy do opisu wydarzeń historycznych:
5. wyjaśnianie przebiegu procesu historycznego:
6. Uczeń jest zobowiązany do systematycznego prowadzenia zeszytu przedmiotowego.
7. Uczeń ma obowiązek przystąpić do każdego ważnego sprawdzianu pisemnego

II WYMAGANIA EDUKACYJNE NIEZBĘDNE DO UZYSKANIA POSZCZEGÓLNYCH ŚRÓDROCZNYCH I ROCZNYCH OCEN KLASYFIKACYJNYCH

Wymagania edukacyjne określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla III etapu (po szkole podstawowej).

Dla uczniów po szkole podstawowej wymagana jest znajomość lektur obowiązkowych z III etapu edukacyjnego i wybranych przez nauczyciela, właściwych zakresowi podstawowemu.

1. Nowe perspektywy: odrodzenie

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia cechy renesansu;
- przedstawia poglądy Niccolò Machiavelliego;
- przedstawia osiągnięcia Mikołaja Kopernika;

Na ocenę dostateczną uczeń:

- wymienia cechy humanizmu;
- przedstawia poglądy Tomasza Morusa;
- wymienia cechy literatury renesansu;

Na ocenę dobrą uczeń:

- charakteryzuje czynniki sprzyjające rozwojowi renesansu i humanizmu;
- charakteryzuje literaturę renesansu;
- przedstawia rozwój nauki w epoce odrodzenia;

Na ocenę bardzo dobrą uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego renesans rozpoczął się w miastach włoskich;
- przedstawia proces rozprzestrzeniania się idei renesansu w Europie;

Na ocenę całującą uczeń:

- porównuje sylwetki Erazma z Rotterdamu i Leonarda da Vinci jako ludzi renesansu;

2. Sztuka renesansu**Na ocenę dopuszczającą uczeń:**

- wymienia przykładowe cechy architektury renesansowej;
- wymienia przykładowych twórców renesansu;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- rozpoznaje zabytki architektury renesansowej;
- wymienia przykładowych twórców renesansu i niektóre ich dzieła;

Na ocenę dobry uczeń:

- przedstawia cechy rzeźby i malarstwa renesansowego;
- charakteryzuje rolę mecenatu papieskiego w rozwoju sztuki renesansu;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- charakteryzuje rolę mecenatu świeckiego w rozwoju sztuki renesansu;
- porównuje rolę, jaką odgrywała sztuka w średniowieczu i renesansie;

Na ocenę celujący uczeń:

- przedstawia różnice i podobieństwa architektury i malarstwa renesansowego w różnych regionach Europy;

3. Europejczycy odkrywają daleki świat**Na ocenę dopuszczającą uczeń:**

- pokazuje na mapie trasy wypraw i obszary odkryte przez Portugalczyków i Hiszpanów;
- wymienia przykładowe przyczyny wielkich odkryć geograficznych;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- dzieli przykładowe przyczyny wielkich odkryć geograficznych na społeczne, gospodarcze i kulturalne;
- wymienia zmiany techniczne i wynalazki, które pozwoliły Europejczykom na podróże dalekomorskie;

Na ocenę dobry uczeń:

- wymienia przyczyny wielkich odkryć geograficznych dzieląc je na: polityczne, gospodarczo-społeczne i kulturalne;
- wyjaśnia, w jaki sposób zmiany techniczne umożliwiły Europejczykom podróże dalekomorskie;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- ocenia, czy zostały zrealizowane cele, które stawiano przed odkrywcami;
- wyjaśnia, dlaczego Portugalczycy i Hiszpanie jako pierwsi rozpoczęli wyprawy odkrywcze;

Na ocenę celujący uczeń:

- przedstawia działalność księcia Henryka Żeglarza i jej wpływ na odkrycia Portugalczyków;
- przedstawia wybrane kultury prekolumbijskie;

4. Jak odkrycia geograficzne zmieniły Europę i świat**Na ocenę dopuszczającą uczeń:**

- wymienia inne państwa, które włączyły się do ekspansji kolonialnej;
- pokazuje na mapie tereny przez nie zajęte;
- przedstawia rozwój handlu w epoce nowożytnej;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- charakteryzuje sposób zajmowania i organizację odkrytych terenów przez Portugalczyków i Hiszpanów;
- wymienia skutki wielkich odkryć geograficznych dla Europy;
- wyjaśnia pojęcie rewolucji cen;

Na ocenę dobry uczeń:

- porównuje organizację zajmowanych terenów przez Hiszpanów i Portugalczyków i wyjaśnia przyczyny różnic;
- wymienia skutki wielkich odkryć geograficznych dla Nowego Świata;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- wyjaśnia wpływ wielkich odkryć geograficznych na przemiany w gospodarce europejskiej;
- charakteryzuje zmiany, które zaszły w Nowym Świecie w wyniku jego podboju przez Europejczyków;

Na ocenę celujący uczeń:

- przedstawia rolę traktatu z Tordesillas;
- porównuje wyobrażenia Europejczyków o nieznanym ludach w XV w. i współcześnie;

5. Podział zachodniego chrześcijaństwa

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- pokazuje na mapie zasięg wyznań protestanckich;
- przedstawia zasady wyznań protestanckich: luteranizmu, kalwinizmu;
- wymienia postanowienia pokoju augsburskiego i edyktu nantejskiego;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia przykładowe przyczyny reformacji;
- przedstawia organizację kościołów protestanckich: luteranckiego, kalwińskiego;
- przedstawia powstanie kościoła anglikańskiego;

Na ocenę dobry uczeń:

- przedstawia związki pomiędzy przyczyny reformacji religijnymi, gospodarczo-społecznymi i politycznymi;
- porównuje zasady i organizację kościołów protestanckich: luteranckiego i kalwińskiego;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- wyjaśnia, jaki wpływ na sukcesy reformacji miała sytuacja w Kościele katolickim w XVI w.
- wyjaśnia, dlaczego wyznanie kalwińskie uzyskało poparcie w Niderlandach;

Na ocenę celujący uczeń:

- porównuje postanowienia pokoju augsburskiego i edyktu nantejskiego;

6. Kościół katolicki wobec wyzwań reformacji

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przykładowe postanowienia soboru trydenckiego;
- wymienia przykładowe formy działalności jezuitów;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia postanowienia soboru trydenckiego;
- wymienia formy działalności jezuitów;
- charakteryzuje działalność Świętej Inkwizycji;
- wyjaśnia, co to był Indeks Ksiąg Zakazanych;

Na ocenę dobry uczeń:

- dzieli postanowienia soboru trydenckiego na dotyczące doktryny wiary i reformy kleru;
- ocenia, które z nich były reakcją na zarzuty protestantów wobec Kościoła katolickiego;
- charakteryzuje szkolnictwo jezuickie;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- przedstawia rolę sztuki w propagowaniu wiary;
- charakteryzuje działalność misyjną jezuitów i ich stosunek do miejscowych kultur;

Na ocenę celujący uczeń:

- porównuje wystrój zboru protestanckiego i kościoła katolickiego i wyjaśnia przyczyny różnic;
- wyjaśnia, jaki wpływ na inne dziedziny życia miały wyznania protestanckie np. gospodarckę;

7. Rzeczpospolita i państwa ościenne

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przyczyny wojny z Zakonem Krzyżackim;
- wymienia postanowienia pokoju krakowskiego (hołd pruski);
- pokazuje na mapie tereny Inflant i ziemie, które przypadły Polsce i Litwie po sekularyzacji Zakonu Kawalerów Mieczowych;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia przyczyny i skutki wojny o Inflanty w XVI w.;
- wymienia więzi, jakie łączyły Jagiellonów i Habsburgów;
- przedstawia konsekwencje układu dynastycznego zawartego między Jagiellonami a Habsburgami;

Na ocenę dobry uczeń:

- pokazuje na mapie obszary sporne między Jagiellonami a Turcją;
- wymienia przyczyny konfliktu z Rosją;
- przedstawia znaczenie bitwy pod Orszą;
- przedstawia wojnę o Inflanty jako element rywalizacji o wpływy nad Bałtykiem;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- wyjaśnia, na czym polegał program dominium Maris Baltici;
- przedstawia działania ostatnich Jagiellonów (oprócz wojny o Inflanty), które miały na celu jego realizację;
- przedstawia proces inkorporacji Mazowsza do Korony;
- ocenia politykę zagraniczną ostatnich Jagiellonów;

Na ocenę celujący uczeń:

- przedstawia stosunki ostatnich Jagiellonów z Gdańskiem i rolę tego miasta w realizacji programu dominium Maris Baltici;

8. Demokracja szlachecka. Rzeczpospolita Obojga Narodów

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia uprawnienia sejmu;
- wymienia postanowienia unii lubelskiej;
- wymienia przykładowe sukcesy ruchu egzekucyjnego;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- przedstawia rozwarstwienie stanu szlacheckiego w Polsce;
- wymienia przyczyny przekształcenia unii personalnej w unię realną;
- wyjaśnia, jaką rolę odegrała konstytucja Nihil novi w procesie kształtowania się demokracji szlacheckiej;

Na ocenę dobry uczeń:

- przedstawia pozycję polityczną szlachty;
- przedstawia strukturę i sposób obradowania sejmu;
- charakteryzuje problemy związane z zawarciem unii lubelskiej;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- wyjaśnia genezę powstania szlacheckiego ruchu egzekucyjnego;
- wyjaśnia, jaką rolę odegrał szlachecki ruch egzekucji praw w kształtowaniu się demokracji szlacheckiej;
- wyjaśnia, dlaczego ustrój Rzeczypospolitej w XVI w. nazywa się demokracją szlachecką

Na ocenę celujący uczeń:

- przedstawia pozycję i uprawnienia króla w systemie demokracji szlacheckiej;

9. Pierwsi królowie elekcyjni

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia postanowienia artykułów henrykowskich;
- przedstawia sposób wyboru króla po śmierci Zygmunta Augusta;
- wymienia przykładowych kandydatów do tronu polskiego w czasie pierwszej wolnej elekcji;
- pokazuje na mapie tereny przyłączone do Rzeczypospolitej przez Stefana Batorego;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- przedstawia organizację wolnych elekcji po wygaśnięciu dynastii Jagiellonów;
- wymienia dokumenty, które musiał zaprzysiąc nowo wybrany władca;
- wymienia przyczyny i skutki wojen Stefana Batorego z Rosją;
- pokazuje na mapie wyprawę Stefana Batorego na Rosję;

Na ocenę dobry uczeń:

- wyjaśnia, w jaki sposób szlachta zabezpieczyła swoje prawa przed dążeniami absolutystycznymi kandydatów do tronu polskiego;
- przedstawia cele polityki zagranicznej Stefana Batorego i ocenia ich realizację;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- charakteryzuje elekcję Henryka Walezego;
- wyjaśnia związki między polityką wewnętrzną Stefana Batorego (sądy, wojsko) a polityką zagraniczną;

Na ocenę celujący uczeń:

- przedstawia stosunki Stefana Batorego z Gdańskiem;
- charakteryzuje rolę Jana Zamoyskiego u boku Stefana Batorego;

10. Rzeczpospolita Obojga Narodów – narody i religie

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przyczyny reformacji w Rzeczypospolitej;
- wymienia wyznania protestanckie, które stały się popularne wśród społeczeństwa Rzeczypospolitej;
- wymienia przykładowe narody zamieszkujące Rzeczpospolitą w XVI w.;
- wymienia najważniejsze postanowienie konfederacji warszawskiej;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- przedstawia strukturę społeczną, etniczną i wyznaniową Rzeczypospolitej w XVI w.;
- wskazuje na związki między grupą etniczną a wyznaniem;
- wymienia postanowienia konfederacji warszawskiej;

Na ocenę dobry uczeń:

- wymienia grupy społeczne, które przyjęły luteranizm i te, które przyjęły kalwinizm;
- wyjaśnia, na czym polegała wyjątkowość konfederacji warszawskiej na tle stosunków religijnych w Europie;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- przedstawia sytuację demograficzną w Rzeczypospolitej w XVI w.;
- wyjaśnia, które wyznania protestanckie cieszyły się popularnością w poszczególnych grupach społeczeństwa Rzeczypospolitej;
- wyjaśnia, dlaczego arianie nie byli popularni wśród szlachty;

Na ocenę celujący uczeń:

- uzasadnia, stwierdzenie, że Rzeczpospolita była państwem bez stosów, przywołując różnorodne argumenty;

11. Gospodarka Rzeczypospolitej Obojga Narodów**Na ocenę dopuszczającą uczeń:**

- pokazuje na mapie obszar Rzeczypospolitej i rejony wydobycia surowców i kierunki handlu;
- wymienia towary eksportowane i importowane przez Rzeczpospolitą;
- wymienia przyczyny kształtowania się folwarku pańszczyźnianego;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- przedstawia proces powiększania ziemi folwarcznej;
- wymienia grupy, kosztem który szlachcic zwiększał areał folwarku;
- przedstawia pozycję Gdańska w handlu Rzeczypospolitej;
- przedstawia rolę handlu zbożem dla rozwoju gospodarczego Rzeczypospolitej;

Na ocenę dobry uczeń:

- wyjaśnia przyczyny kształtowania się folwarku pańszczyźnianego z uwzględnieniem sytuacji gospodarczej na Zachodzie Europy;
- wymienia ograniczenia nakładane na chłopów przez szlachtę;
- charakteryzuje pozycję miast i mieszczaństwa w Rzeczypospolitej;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- wyjaśnia, które regiony najbardziej korzystały na handlu zbożem;
- ocenia bilans handlowy Rzeczypospolitej;
- wyjaśnia przyczyny ograniczeń nakładanych na chłopów przez szlachtę;
- porównuje gospodarkę rolną w Europie Zachodniej i Wschodniej;

Na ocenę celujący uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego szlachta nakładała ograniczenia na mieszczan;
- ocenia możliwości rozwoju miast w gospodarce folwarczno-pańszczyźnianej;

12. Kultura złotego wieku**Na ocenę dopuszczającą uczeń:**

- wymienia cechy architektury renesansowej w Polsce oraz przykładowe zabytki;
- wymienia przykładowych pisarzy odrodzenia w Polsce i ich dzieła;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia cechy sztuki renesansowej w Polsce oraz przykładowe zabytki;
- rozpoznaje budowle renesansowe;
- przedstawia rolę Krakowa jako ośrodka kulturowego i naukowego;

Na ocenę dobry uczeń:

- przedstawia rolę mecenatu królewskiego i magnackiego w rozwoju kultury polskiego odrodzenia;
- porównuje poglądy na państwo i społeczeństwo Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Stanisława Orzechowskiego;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- charakteryzuje czynniki, które sprzyjały rozwojowi humanizmu i renesansu na ziemiach Rzeczypospolitej;
- ocenia rolę fundacji Zamościa Jana Zamoyskiego w rozwoju kultury w Rzeczypospolitej w epoce odrodzenia;

Na ocenę celujący uczeń:

- przedstawia wkład protestantów w rozwój kultury polskiej epoki renesansu;
- wymienia przykładowych twórców i zabytki związane z kręgiem protestanckim;

13. „Państwo to ja”. Absolutyzm francuski

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przykładowe kompetencje monarchy;
- definiuje pojęcie racja stanu;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia czynniki, które utrudniały centralizację władzy we Francji;
- wyjaśnia, na kim opierał się monarcha wprowadzając absolutyzm;

Na ocenę dobry uczeń:

- wymienia działania podejmowane w celu centralizacji władzy i ujednoczenia państwa francuskiego;
- przedstawia rolę Wersalu;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- przedstawia pozycję monarchy w monarchii absolutnej;
- charakteryzuje znaczenie Wersalu jako symbolu absolutyzmu francuskiego;

Na ocenę celujący uczeń:

- przedstawia oddziaływanie dworu w Wersalu na inne dwory europejskie;
- wyjaśnia, w jaki sposób polityka Jean-Baptiste Colbert przyczyniła się do wzmocnienia Francji;

14. Rewolucja i triumf monarchii parlamentarnej w Anglii

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przyczyny rewolucji w Anglii;
- wymienia skutki chwalebnej rewolucji;
- wymienia dokumenty, które ukształtowały ustrój w Anglii na przełomie XVII/XVIII w.;
- wymienia przykładowe cechy monarchii parlamentarnej w Anglii na przełomie XVII i XVIII w.;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia zmiany, które zaszły w Anglii w wyniku wojny domowej;
- wymienia przyczyny chwalebnej rewolucji;
- wymienia cechy monarchii parlamentarnej w Anglii na przełomie XVII i XVIII w.;
- porównuje uprawnienia monarchy we Francji i w Anglii w końcu XVII w.;

Na ocenę dobry uczeń:

- przedstawia stosunki pierwszych Stuartów z parlamentem i wyjaśnia przyczyny konfliktów;
- przedstawia rolę Olivera Cromwella po rewolucji angielskiej;
- przedstawia pozycję i uprawnienia parlamentu w Anglii na przełomie XVII i XVIII w.;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- przedstawia rolę Olivera Cromwella w trakcie rewolucji angielskiej;
- przedstawia pozycję i uprawnienia króla w Anglii i wzajemne relacje króla i parlamentu na przełomie XVII i XVIII w.;

- przedstawia zasady ustrojowe panujące we Francji i w Anglii w XVII w.;

Na ocenę celujący uczeń:

- wyjaśnia sformułowanie, że w Anglii król panuje a nie rządzi;
- porównuje pozycję i uprawnienia parlamentu angielskiego (przełom XVII i XVIII w.) i sejmu polskiego (koniec XVI w.);

15. Wojna trzydziestoletnia. Rywalizacja mocarstw w XVII w.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przykładowe przyczyny wojny trzydziestoletniej;
- pokazuje na mapie zmiany terytorialne, które zaszły na mocy pokoju westfalskiego;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia przyczyny wojny trzydziestoletniej;
- wymienia obozy walczące w wojnie trzydziestoletniej;
- wyjaśnia, dlaczego Francja przyłączyła się do wojny trzydziestoletniej po stronie protestantów;

Na ocenę dobry uczeń:

- wymienia skutki wojny trzydziestoletniej, dzieląc je na religijne, ustrojowe i polityczne;
- przedstawia układ sił w Europie po wojnie trzydziestoletniej;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- przedstawia, w jaki sposób wojna dotknęła ludność cywilną;
- charakteryzuje politykę zagraniczną Francji w XVII w.;

Na ocenę celujący uczeń:

- wyjaśnia związki pomiędzy przyczynami religijnymi, politycznymi i gospodarczymi wojny trzydziestoletniej;
- przedstawia znaczenie bitwy pod Białą Górą dla Czechów;

16. Kultura europejska w XVII w.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- definiuje pojęcia racjonalizmu i empiryzmu;
- wymienia cechy architektury baroku i przykłady zabytków;
- wymienia przykładowych pisarzy doby baroku i ich dzieła;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia cechy sztuki baroku i przykłady zabytków;
- rozpoznaje dzieła sztuki barokowej;
- wymienia przykładowych kompozytorów doby baroku i ich dzieła;

Na ocenę dobry uczeń:

- porównuje różne sposoby badawcze, które rozwinęły się w XVII w.
- przedstawia literaturę i muzykę doby baroku;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- porównuje różne nurty w sztuce baroku;
- przedstawia rolę Francji i Niderlandów w rozwoju kultury epoki baroku;

Na ocenę celujący uczeń:

- przedstawia osiągnięcia naukowe i wynalazki XVII w.;

17. Konflikty Rzeczypospolitej w I poł. XVII w.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach polsko-szwedzkich w I poł. XVII w.;
- pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach z Rosją w I poł. XVII w.;
- wymienia przyczyny wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w.;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- pokazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew z Rosją i Turcją w I poł. XVII w.;
- pokazuje na mapie miejsca najważniejszych bitew z wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w.;
- wymienia skutki wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w.;
- wymienia przyczyny wojen z Rosją i Turcją w I poł. XVII w.;

Na ocenę dobry uczeń:

- charakteryzuje dymitriady, wyjaśnia, dlaczego nie są one traktowane jako wojna Rzeczypospolitej z Rosją;
- przedstawia warunki umowy Stanisława Żółkiewskiego z bojarami rosyjskimi;
- przedstawia międzynarodowe uwarunkowania wojen polsko-szwedzkich w I poł. XVII w.

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- ocenia szanse realizacji umowy Stanisława Żółkiewskiego z bojarami;
- wyjaśnia wpływ sytuacji międzynarodowej na postanowienia rozejmów zawieranych ze Szwecją;
- wyjaśnia wpływ sytuacji międzynarodowej na wybuch wojny Rzeczypospolitej z Turcją;

Na ocenę celujący uczeń:

- porównuje działalność dwóch hetmanów: Jana Karola Chodkiewicza i Stanisława Żółkiewskiego;

17. Kozacy, Moskwa i Rzeczpospolita w II poł. XVII w.**Na ocenę dopuszczającą uczeń:**

- pokazuje na mapie zasięg powstania Chmielnickiego i najważniejsze bitwy;
- pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnie z Rosją w II poł. XVII w.;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia przyczyny powstania Chmielnickiego;
- wymienia przyczyny wojny z Rosją w II poł. XVII w.;

Na ocenę dobry uczeń:

- przedstawia różnorodność konfliktów na Ukrainie i wskazuje na ich związek z wybuchem powstania Chmielnickiego;
- wymienia postanowienia ugód z Kozakami i wyjaśnia, co było przyczyną zmian warunków;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- ocenia, która z ugód dawała największe uprawnienia ludności ruskiej i jakie były szanse na ich realizację;
- ocenia skutki wojen z Rosją dla Rzeczypospolitej;

Na ocenę celujący uczeń:

- wyjaśnia, w jakich okolicznościach powrócono do koncepcji Rzeczypospolitej Trojga Narodów;

18. Rzeczpospolita i Szwecja: potop**Na ocenę dopuszczającą uczeń:**

- pokazuje na mapie zasięg potopu szwedzkiego i miejsca najważniejszych bitew;
- wymienia przyczyny potopu szwedzkiego;
- wymienia postanowienia pokoju w Oliwie;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- charakteryzuje postawy szlachty wobec Szwedów w czasie potopu szwedzkiego;
- wymienia sojuszników polskich w trakcie potopu szwedzkiego;

Na ocenę dobry uczeń:

- przedstawia postanowienia układu w Radnot;
- przedstawia okoliczności podpisania i postanowienia traktatów welawsko-bydgoskich;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- ocenia skutki wojen ze Szwedami dla Rzeczypospolitej biorąc pod uwagę kwestie polityczne, gospodarcze i kulturalne;

- ocenia, jakie zagrożenie mogła stanowić dla Rzeczypospolitej niezależność Prus

Książęcych;

Na ocenę celujący uczeń:

- porównuje postępowanie wobec Szwedów Janusza Radziwiła i Stefana Czarnieckiego;
- ocenia, przez kogo Janusz Radziwiłł może być uważany za patriotę, a przez kogo za zdrajcę;

19. Rzeczpospolita i imperium osmańskie. Wiktorii wiedeńska

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- pokazuje na mapie obszary zajęte przez Imperium Osmańskie;
- pokazuje na mapie miejsca bitew z Turkami w II poł. XVII w.;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia przyczyny wojen z Turcją w II poł. XVII w.;
- pokazuje na mapie zmiany terytorialne po wojnach z Turcją w II poł. XVII w. (traktat w Buczaczu, rozejm w Żurawnie, pokój w Karłowicach);

Na ocenę dobry uczeń:

- porównuje postanowienia traktatu w Buczaczu i rozejmu w Żurawnie;
- przedstawia znaczenie wiktorii wiedeńskiej;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- przedstawia postawy Tatarów zamieszkujących Rzeczpospolitą w czasie wojen z Turcją;
- ocenia, czy wiktoria wiedeńska przyniosła efekty proporcjonalne do odniesionego zwycięstwa;

Na ocenę celujący uczeń:

- daje przykłady przedstawiania wiktorii wiedeńskiej w literaturze i sztuce;

20. Rzeczpospolita w XVII w. – kryzys państwa

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przykładowe skutki gospodarczo-społeczne wojen XVII-wiecznych dla Rzeczypospolitej;
- wymienia przykładowe reformy ustrojowe proponowane przez królów z dynastii Wazów;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- charakteryzuje sytuację majątkową magnaterii;
- przedstawia funkcjonowanie sejmu walnego w XVII w. i wyjaśnia, co utrudniało przyjmowanie konstytucji;

Na ocenę dobry uczeń:

- przedstawia reakcję szlachty na reformy ustrojowe proponowane przez Wazów;
- wymienia czynniki, które przyczyniły się do wzrostu pozycji magnaterii w Rzeczypospolitej;

- wymienia przyczyny zawarcia i postanowienia unii brzeskiej;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- wyjaśnia, jak wojny XVII w. prowadzone przez Rzeczpospolitą wpłynęły na sytuację religijną w państwie;
- ocenia, czy w II poł. XVII w. możemy mówić o oligarchii magnackiej jako formie ustroju Rzeczypospolitej;

- przedstawia zależności między demograficznymi i gospodarczymi skutkami wojen XVII-wiecznych dla Rzeczypospolitej, uwzględnia również kontekst europejski;

Na ocenę celujący uczeń:

- wyjaśnia, czy Piotr Skarga mógł wspierać i w jaki sposób projekty reform ustrojowych Zygmunta III Wazy;

21. Kultura Rzeczypospolitej w XVII w.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia cechy architektury baroku i podaje przykładowe zabytki z terenu Rzeczypospolitej;
- wymienia cechy sarmatyzmu;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia cechy sztuki baroku i podaje przykładowe zabytki z terenów Rzeczypospolitej;
- rozpoznaje budowle barokowe z terenów Rzeczypospolitej;
- wymienia gatunki literackie, które rozwinęły się w epoce baroku i przykładowych twórców;

Na ocenę dobry uczeń:

- przedstawia wpływy wschodnie w kulturze sarmackiej;
- wymienia tematykę i cechy charakterystyczne piśmiennictwa polskiego epoki baroku oraz twórców;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- wyjaśnia, w jaki sposób ideologia sarmatyzmu wpływała na obyczajowość szlachty;
- wyjaśnia, w jaki sposób sytuacja polityczna wpływała na postawy i przekonania szlachty;

Na ocenę celujący uczeń:

- ocenia, na ile Nowe Ateny... księdza Benedykta Chmielowskiego oddają poziom wykształcenia szlachty polskiej XVII w.;

22. Postęp techniczny i przemiany gospodarcze w XVIII stuleciu

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia czynniki, które sprzyjały wzrostowi demograficznemu w XVIII w.;
- wymienia wynalazki XVIII-wieczne;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia zmiany, które zaszły w rolnictwie w XVIII w.;
- wyjaśnia, jaką rolę w rozwoju przemysłu odegrała maszyna parowa;
- wymienia założenia liberalizmu ekonomicznego;

Na ocenę dobry uczeń:

- wyjaśnia, w jaki sposób warunki życia i przemiany w rolnictwie wpłynęły na wzrost demograficzny w XVIII w.;
- wyjaśnia związki między zmianami w rolnictwie a rewolucją przemysłową;
- wymienia skutki przemian gospodarczych w XVIII w.;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego do przemian gospodarczych na szeroką skalę najwcześniej doszło w Wielkiej Brytanii;
- przedstawia przemiany w transporcie w XVIII w.;
- przedstawia przemiany w przemyśle w XVIII w. i ich wpływ na życie ludzi;

Na ocenę celujący uczeń:

- ocenia metody stosowane przez Edwarda Jennera przy szukaniu szczepionki;
- wyjaśnia kim byli luddyci i jaki był cel ich działania;

24. Oświecenie w Europie

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia idee oświecenia;
- przedstawia poglądy Monteskiusza;
- wymienia cechy kultury klasycystycznej;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia sposoby propagowania idei oświecenia;
- przedstawia poglądy Jean Jacques'a Rousseau;
- podaje definicję absolutyzmu oświeconego;

Na ocenę dobry uczeń:

- wyjaśnia przyczyny rozwoju filozofii oświecenia;
- porównuje poglądy filozofów oświecenia na władzę;
- wymienia przykładowe dzieła sztuki klasycystycznej;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- przedstawia poglądy filozofów oświecenia na religię;
- przedstawia rolę Encyklopedii... i salonów filozoficznych w rozwoju myśli oświeceniowej;
- charakteryzuje absolutyzm oświecony;

Na ocenę celujący uczeń:

- przedstawia rolę salonów literackich i kobiet je prowadzących w rozwoju kultury epoki oświecenia;
- przedstawia rozwój nauki i oświaty w epoce oświecenia;

25. Rosja w XVIII w. – początki mocarstwa

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w Rosji;
- wymienia cele wojny północnej stawiane przez Rosję;
- pokazuje na mapie ekspansję terytorialną Rosji;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- dzieli przeprowadzone przez Piotra I reformy na administracyjne, wojskowe i kulturalne;
- przedstawia rolę Petersburga;
- wymienia reformy Katarzyny II i wskazuje, w jakich dziedzinach kontynuowała ona reformy Piotra I;

Na ocenę dobry uczeń:

- przedstawia cele wprowadzania poszczególnych grup reform w Rosji;
- wyjaśnia, na czym polegał proces europeizacji Rosji podjęty przez Piotra I;
- przedstawia przebieg i skutki wojny północnej;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- charakteryzuje politykę carów wobec cerkwi prawosławnej;
- wyjaśnia, na czym polegała idea Moskwy jako Trzeciego Rzymu;
- uzasadnia, że mimo przeprowadzanych reform w przypadku Rosji możemy w dalszym ciągu mówić o samodzierżawiu;

Na ocenę celujący uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego Petersburg był nazywany Wenecją Północy a Katarzyna II – Semiramidą Północy;

26. Absolutyzm oświecony w Prusach i Austrii w XVIII w.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w Prusach i Austrii;
- pokazuje na mapie obszar Prus w końcu XVIII w.;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- dzieli reformy przeprowadzone w Prusach i Austrii na administracyjne, gospodarcze i związane z epoką oświecenia;
- wyjaśnia, które reformy w Prusach wzmacniały ich pozycję międzynarodową;
- charakteryzuje politykę józefinizmu;

Na ocenę dobry uczeń:

- przedstawia cele wprowadzania poszczególnych grup reform w Prusach i Austrii;
- wyjaśnia w jaki sposób przeprowadzane reformy wpływały na wzmocnienie władzy monarszej;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- wyjaśnia, jakie znaczenie gospodarcze miały tereny zajęte przez Prusy w XVIII w.;
- wyjaśnia, jak Fryderyk II i Józef II widzieli rolę władcy;

Na ocenę celujący uczeń:

- porównuje politykę Marii Teresy wobec Czechów i Węgrów;
- wyjaśnia, co było przyczyną różnic;

27. Powstanie Stanów Zjednoczonych

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przyczyny wojny o niepodległość;
- pokazuje na mapie najważniejsze miejsca bitew z udziałem Polaków;
- wymienia federalne organy władzy i przykładowe ich kompetencje;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- przedstawia organizację kolonii angielskich w poł. XVIII w.;
- przedstawia politykę Wielkiej Brytanii wobec kolonii;
- wymienia kompetencje federalnych organów władzy i charakteryzuje wzajemne relacje między nimi;

Na ocenę dobry uczeń:

- wyjaśnia, w jaki sposób polityka gospodarcza Wielkiej Brytanii wobec kolonii doprowadziła do konfliktu kolonii z metropolią;
- wyjaśnia wpływ idei oświecenia na stosunki kolonii z Wielką Brytanią;
- przedstawia realizację idei oświeceniowych w Deklaracji Niepodległości;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- charakteryzuje różne przyczyny wojny o niepodległość i wskazuje na związki między nimi;
- przedstawia stosunek państw i społeczeństw Europy do wojny o niepodległość Stanów Zjednoczonych;
- przedstawia realizację idei oświeceniowych w Konstytucji Stanów Zjednoczonych;

Na ocenę celujący uczeń:

- prezentuje sylwetki Ojców Założycieli;

28. Naród przeciw królowi. Rewolucja francuska

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przykładowe przyczyny Wielkiej Rewolucji Francuskiej;
- wymienia postanowienia Deklaracji Praw Człowieka i Obywatela;
- wymienia organy władzy i ich kompetencje wprowadzone na mocy konstytucji z 1791 r.;
- wymienia przyczyny wojny z Austrią;
- wymienia kluby polityczne z czasów Wielkiej Rewolucji Francuskiej;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- dzieli przyczyny Wielkiej Rewolucji Francuskiej na ustrojowe, gospodarcze i społeczne;
- przedstawia proces kształtowania się Konstytuanty;
- przedstawia rolę klubów politycznych;

- przedstawia okoliczności wprowadzenia we Francji republiki;

Na ocenę dobry uczeń:

- wskazuje przykładowe związki przyczynowo- skutkowe między różnymi wydarzeniami, które doprowadziły do wybuchu Wielkiej Rewolucji Francuskiej;
- wyjaśnia wpływ idei oświeceniowych na wybuch Wielkiej Rewolucji Francuskiej;
- wymienia przykładowe przemiany społeczno-gospodarcze, które zaszły we Francji w latach 1789-1790;
- przedstawia realizację idei oświeceniowych w dokumentach przyjętych przez Konstytuante;
- przedstawia przebieg wojny Francji z I koalicją;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- wskazuje związki przyczynowo- skutkowe między różnymi wydarzeniami, które doprowadziły do wybuchu Wielkiej Rewolucji Francuskiej;
- wymienia przemiany społeczno-gospodarcze, które zaszły we Francji w latach 1789-1790;
- wyjaśnia, które ze zmian społeczno-gospodarczych likwidowały przyczyny Wielkiej Rewolucji Francuskiej;
- wyjaśnia wpływ wojny Francji z I koalicją na utworzenie republiki i działania Konwentu;
- charakteryzuje stronnictwa polityczne działające w trakcie Wielkiej Rewolucji Francuskiej;

Na ocenę celujący uczeń:

- wyjaśnia znaczenie symboli Wielkiej Rewolucji Francuskiej;
- wymienia kręgi cywilizacyjne, z których niektóre z nich się wywodziły;

29. Francja republiką

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wyjaśnia, na czym polegał terror jakobiński;
- wymienia postanowienia konstytucji dyktatoratu;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia przyczyny zamachu thermidoriańskiego;
- wymienia zmiany, jakie zaszły w społeczeństwie francuskim w wyniku Wielkiej Rewolucji Francuskiej;

Na ocenę dobry uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego w czasie wojny z I koalicją wzrosła pozycja jakobinów;
- charakteryzuje stosunek jakobinów do religii i Kościoła katolickiego;
- przedstawia różne oceny Wielkiej Rewolucji Francuskiej;
- przedstawia znaczenie Wielkiej Rewolucji Francuskiej;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- przedstawia opór społeczeństwa francuskiego wobec rządów jakobinów;
- przedstawia związek między dokumentami wydawanymi w czasie Wielkiej Rewolucji Francuskiej a przemianami społecznymi i życia politycznego we Francji;
- ocenia znaczenie Wielkiej Rewolucji Francuskiej;

Na ocenę celujący uczeń:

- interpretuje źródła ikonograficzne związane z dyktaturą jakobinów;

30. Rzeczpospolita w dobie unii polsko-saskiej

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- Interpretuje w jakim celu zawarto sojusz Polsko- Sasaki
- Zna władców z dynastii saskiej i zna ich dokonania

- wymienia postanowienia sejmu niemego;
- wymienia przykładowe zmiany w kulturze w epoce saskiej;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- przedstawia przebieg elekcji Augusta II;
- przedstawia udział Rzeczypospolitej w wojnie północnej;

Na ocenę dobry uczeń:

- przedstawia przykłady ingerowania Rosji w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej;
- porównuje projekty reform przedstawione przez Stanisława Leszczyńskiego i Stanisława Konarskiego;

- wyjaśnia rolę mecenatu królewskiego w rozwoju kultury oświecenia;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- charakteryzuje stosunki między szlachtą a Augustem II;
- przedstawia sytuację gospodarczą Rzeczypospolitej w I poł. XVIII w.;

Na ocenę celujący uczeń:

- wyjaśnia, czy w I poł. XVIII w. możemy w dalszym ciągu traktować Rzeczpospolitą jako podmiot w stosunkach międzynarodowych;

31. Próby reform i pierwszy rozbiór Rzeczypospolitej

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przykładowe reformy przeprowadzone w pierwszych latach Stanisława Augusta Poniatowskiego;

- wymienia prawa kardynalne;

- pokazuje na mapie tereny utracone przez Rzeczpospolitą podczas I rozbioru;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wyjaśnia, w jakich dziedzinach przeprowadzono reformy w pierwszych latach panowania Stanisława Augusta i dlaczego;

- wymienia przyczyny konfederacji barskiej;

- przedstawia okoliczności uchwalenia praw kardynalnych;

Na ocenę dobry uczeń:

- przedstawia stosunek szlachty do konieczności przeprowadzenia reform ustrojowych w Rzeczypospolitej i wyjaśnia, co wpływało na jej stanowisko;

- wymienia działania Rosji, które świadczą o jej ingerencji w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej;

- przedstawia skutki konfederacji barskiej;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego sprawa dysyduentów była łatwym pretekstem dla państw ościennych do ingerowania w wewnętrzne sprawy Rzeczypospolitej;

- przedstawia argumenty państw zaborczych uzasadniające I rozbiór Rzeczypospolitej i reakcję Polaków;

- ocenia, które z państw zaborczych odniosło największe korzyści z rozbioru;

Na ocenę celujący uczeń:

- przedstawia, w jaki sposób Francja i Turcja wsparły konfederację barską;

- wyjaśnia, dlaczego Francja i Turcja wspierały Polaków przeciw Rosji;

32. Kultura doby oświecenia w Rzeczypospolitej

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- przedstawia zmiany w programach nauczania w szkołach w I poł. XVIII w.;

- przedstawia działalność i znaczenie Komisji Edukacji Narodowej;

- wymienia przykłady dzieł sztuki z XVIII w. i ich twórców;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wskazuje przemiany oświeceniowe w programach szkolnych;

- wyjaśnia rolę mecenatu Stanisława Augusta Poniatowskiego w rozwoju sztuki w II poł. XVIII w.;

- przedstawia działalność i znaczenie Towarzystwa Ksiąg Elementarnych;

Na ocenę dobry uczeń:

- charakteryzuje rozwój szkolnictwa w XVIII w.;
- wskazuje przemiany oświeceniowe w szkolnictwie Rzeczypospolitej;
- przedstawia rozwój kultury Rzeczypospolitej XVIII w.;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- wyjaśnia związki między kulturą a życiem politycznym w Rzeczypospolitej XVIII w.;
- przedstawia rolę czasopism wydawanych w Rzeczypospolitej;

Na ocenę celujący uczeń:

- przedstawia rolę Warszawy jako ośrodka kulturalnego XVIII-wiecznej Rzeczypospolitej;
- przedstawia wpływ mecenatu magnackiego na rozwój kultury;

33. Sejm Wielki i drugi rozbiór Rzeczypospolitej

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przykłady działania Rady Nieustającej;
- wymienia stronnictwa działające w czasie Sejmu Wielkiego i najważniejsze punkty ich programów;
- wymienia najważniejsze postanowienia Konstytucji 3-go Maja;
- pokazuje na mapie tereny, które utraciła Rzeczpospolita w czasie II rozbioru;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- przedstawia strukturę Rady Nieustającej;
- charakteryzuje sytuację międzynarodową Rzeczypospolitej w czasie obrad Sejmu Wielkiego;
- wymienia postanowienia konstytucji o miastach i Konstytucji 3-go Maja;
- wskazuje nawiązania do myśli oświeceniowej w uchwałach Sejmu Wielkiego;
- wymienia skutki konfederacji targowickiej;

Na ocenę dobry uczeń:

- wyjaśnia, jaką rolę miała odgrywać Rada Nieustająca;
- wyjaśnia, jak sytuacja międzynarodowa wpłynęła na swobodę podejmowania decyzji na sejmie czteroletnim;
- wymienia reformy Sejmu Wielkiego i ocenia szanse ich wprowadzenia w życie;
- wymienia przyczyny podpisania konfederacji targowickiej i jej przywódców;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- przedstawia okoliczności uchwalenia konstytucji o miastach i wyjaśnia, jakie zmiany w funkcjonowaniu państwa mogła przynieść jej pełna realizacja;
- przedstawia przebieg konfederacji targowickiej, wojny w obronie Konstytucji 3-go Maja;
- przedstawia okoliczności II rozbioru Rzeczypospolitej;
- wyjaśnia, na co liczył Stanisław August Poniatowski przystępując do Targowicy;

Na ocenę celujący uczeń:

- ocenia, czy działania i ustępstwa Stanisława Augusta Poniatowskiego przyniosły oczekiwane przez króla efekty;

34. Insurekcja kościuszkowska. Upadek państwa

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przyczyny insurekcji kościuszkowskiej;
- pokazuje na mapie miejsca walk w trakcie insurekcji kościuszkowskiej;
- pokazuje na mapie podział Rzeczypospolitej w wyniku trzeciego rozbioru;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia skutki insurekcji kościuszkowskiej;
- wymienia postanowienia uniwersału połanieckiego;

- ocenia, które z państw rozbiorowych osiągnęło największe korzyści z zajętych ziem Rzeczypospolitej;

Na ocenę dobry uczeń:

- charakteryzuje sytuację polityczną Rzeczypospolitej po drugim rozbiorze;
- wymienia działania Tadeusza Kościuszki zmierzające do objęcia powstaniem, jak najszerzych kręgów społecznych;
- przedstawia okoliczności trzeciego rozbioru Rzeczypospolitej;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- przedstawia proces radykalizacji postaw Polaków w czasie insurekcji kościuszkowskiej;
- przedstawia stosunek Prus do powstania kościuszkowskiego;
- przedstawia udział chłopów w insurekcji kościuszkowskiej;

Na ocenę celujący uczeń:

- porównuje działalność Jakuba Jasińskiego i Jana Kilińskiego w trakcie insurekcji kościuszkowskiej;

35. Kształtowanie się systemu napoleońskiego w Europie

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- pokazuje na mapie nabytki terytorialne Francji w wyniku wojen napoleońskich i miejsca decydujących bitew;
- pokazuje na mapie państwa, które znalazły się w strefie wpływów Francji;
- pokazuje na mapie Związek Reński;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- przedstawia, w jaki sposób Napoleon wprowadził cesarstwo we Francji;
- wymienia przykładowe elementy polityki Napoleona wobec państw zależnych;
- wymienia przykładowe postanowienia Kodeksu Cywilnego;

Na ocenę dobry uczeń:

- charakteryzuje sytuację wewnętrzną we Francji w okresie konsulatu i cesarstwa;
- przedstawia strukturę systemu napoleońskiego w Europie i politykę Napoleona wobec państw zależnych;
- wymienia działania, jakie podjął Napoleon przeciwko Wielkiej Brytanii;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- wyjaśnia, co wpływało na to, że społeczeństwo francuskie popierało Napoleona Bonaparte;
- wyjaśnia, jakie były cele i co wpływało na działania Napoleona wobec Wielkiej Brytanii;
- ocenia skuteczność blokady kontynentalnej;

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wyjaśnia symbolikę na obrazach z różnych okresów kariery Napoleona Bonaparte;
- wymienia kręgi cywilizacyjne, z których niektóre z nich się wywodziły;

36. Napoleon a sprawa polska

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- pokazuje na mapie miejsca bitew stoczonych przez Legiony Polskie;
- wymienia działania Napoleona na ziemiach zaboru pruskiego;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- przedstawia powstanie i walki Legionów Polskich;
- przedstawia udział Polaków w wojnie z Prusami;

Na ocenę dobry uczeń:

- wymienia działania Polaków zmierzające do odzyskania niepodległości;
- przedstawia wpływ haseł rewolucji francuskiej na funkcjonowanie Legionów Polskich;

- charakteryzuje stosunek Napoleona do Polaków;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- charakteryzuje stosunek Napoleona do dążeń Polaków do odzyskania niepodległości;
- wyjaśnia, dlaczego Napoleon był zainteresowany udziałem Polaków w wojnie z Prusami w latach 1806-1807;

Na ocenę celujący uczeń:

- porównuje działania Jana Henryka Dąbrowskiego i Adama Jerzego Czartoryskiego w celu odzyskania przez Polaków niepodległości;
- przedstawia działania Polaków zmierzające do zachowania i rozwijania dorobku kulturalnego;

37. Księstwo Warszawskie

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- pokazuje na mapie obszar Księstwa Warszawskiego w 1808 r. i 1810 r.;
- pokazuje na mapie miejsca ważniejszych bitew, w których walczyli Polacy u boku lub w sojuszu z Napoleonem w Hiszpanii i z Austrią;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia postanowienia konstytucji Księstwa Warszawskiego;
- wymienia korzyści, jakie osiągnęli Polacy z istnienia Księstwa Warszawskiego;

Na ocenę dobry uczeń:

- przedstawia okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego;
- przedstawia rozwiązanie kwestii chłopskiej w Księstwie Warszawskim;
- przedstawia miejsce Księstwa Warszawskiego w systemie napoleońskim;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- wskazuje wzorce francuskie i tradycje polskie w konstytucji Księstwa Warszawskiego;
- przedstawia rolę Polaków, którzy brali udział w wojnach z Hiszpanią i Austrią;
- ocenia znaczenie istnienia Księstwa Warszawskiego dla Polaków;

Na ocenę celujący uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego w Księstwie Warszawskim było prawo francuskie, pieniądze pruskie i król saski;
- wyjaśnia pojęcie sum bajorńskich w czasach Księstwa Warszawskiego i współcześnie;

38. Upadek Napoleona

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia przyczyny wojny z Rosją w 1812 r.;
- pokazuje na mapie miejsca bitew z ostatnich lat panowania Napoleona;
- wymienia, co pozostało po epoce napoleońskiej;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- przedstawia sytuację Napoleona po przegranej w 1814 r.;
- przedstawia stosunek Polaków do Napoleona w ostatnich latach jego panowania i ich sytuację po jego upadku;
- wyjaśnia, co pozostało po epoce napoleońskiej dla Francji i Europy;

Na ocenę dobry uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego Aleksander I przestał przestrzegać warunków pokoju z Tylży;
- przedstawia próbę odzyskania władzy przez Napoleona;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- przedstawia sytuację we Francji, która ułatwiła Napoleonowi podjęcie próby odzyskania władzy;
- porównuje sytuację Napoleona po przegranej w 1814 i 1815 r.;

- ocenia znaczenie epoki napoleońskiej w dziejach Francji i Europy;

Na ocenę celujący uczeń:

- ocenia Napoleona Bonapartego jako wodza i polityka na tle innych wybitnych wodzów;

39. Kongres wiedeński

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia zasady, zgodnie z którymi podejmowano decyzje na kongresie wiedeńskim;
- wymienia państwa, których przedstawiciele odgrywali największą rolę podczas obrad kongresu;
- wymienia przykładowe decyzje kongresu wiedeńskiego;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego został zwołany kongres wiedeński;
- pokazuje na mapie zmiany terytorialne związane z decyzjami kongresu wiedeńskiego;
- wyjaśnia, co to było Święte Przymierze;

Na ocenę dobry uczeń:

- łączy podejmowane na kongresie wiedeńskim decyzje z zasadami, zgodnie z którymi je podejmowano;
- charakteryzuje cele Świętego Przymierza;
- porównuje mapę Europy z okresu napoleońskiego i po kongresie wiedeńskim;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego kongres wiedeński określa się tańczącym kongresem;
- porównuje mapy Europy z okresu napoleońskiego oraz po kongresie wiedeńskim i wyjaśnia przyczyny najważniejszych różnic;
- charakteryzuje układ sił w Europie po kongresie wiedeńskim;

Na ocenę celujący uczeń:

- na wybranych przykładach przedstawia rolę kobiet na kongresie wiedeńskim;

40. Wiek pary i węgla. Rewolucja przemysłowa

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia czynniki, które wpływają na zmiany demograficzne w Europie;
- przedstawia warunki życia robotników;
- wymienia grupy społeczne, które powstały w wyniku rewolucji przemysłowej;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- definiuje pojęcia: industrializacja, urbanizacja, migracja;
- wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce był związany proces industrializacji i urbanizacji;
- wyjaśnia, jak zmiany w transporcie wpłynęły na gospodarkę;

Na ocenę dobry uczeń:

- wyjaśnia, z jakimi zmianami w gospodarce były związane procesy migracyjne w Europie;
- charakteryzuje zmiany struktury społecznej związane z rewolucją przemysłową;
- wyjaśnia, jak zmiany w transporcie i komunikacji wpłynęły na życie ludzi;
- wymienia najważniejsze osiągnięcia nauki w I poł. XIX w.;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- przedstawia rozwój nauki w I poł. XIX w.;
- ocenia, które z wynalazków mogły poprawić warunki życia ludności;
- wyjaśnia, co wpłynęło na poprawę sytuacji robotników;
- wyjaśnia, co spowodowało, że rewolucja przemysłowa miała miejsce najwcześniej w Anglii, a dopiero później stopniowo na kontynencie;

Na ocenę celujący uczeń:

- na podstawie materiałów z podręcznika i innych źródeł przedstawia zmiany w krajobrazie Europy Zachodniej, które zaszły w wyniku rewolucji przemysłowej;

41. Główne nurty polityczne w Europie w I poł. XIX w.

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia główne założenia ideologii liberalnej;
- wymienia główne założenia ideologii konserwatywnej;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia główne założenia komunizmu;
- przedstawia najważniejsze cechy romantyzmu;
- wymienia przykładowych twórców romantyzmu;

Na ocenę dobry uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego doszło do powstania ideologii socjalistycznej;
- charakteryzuje socjalizm utopijny;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- przedstawia proces kształtowania się tożsamości narodowej;
- porównuje socjalizm utopijny i komunizm;
- wskazuje realizację cech romantyzmu w dziełach kultury;

Na ocenę celujący uczeń:

- charakteryzuje działalność liberałów w Europie;
- przedstawia zaangażowanie artystów w sprawy społeczne i polityczne w I poł. XIX;

42. Wiosna Ludów w Europie. Wojna krymska

Na ocenę dopuszczającą uczeń:

- wymienia najważniejsze przyczyny Wiosny Ludów;
- wymienia państwa, w których doszło do wystąpień w czasie Wiosny Ludów;
- pokazuje na mapie rejon, gdzie toczyła się wojna krymska;
- wymienia skutki wojny krymskiej;

Na ocenę dostateczny uczeń:

- wymienia przyczyny Wiosny Ludów we Francji i państwach niemieckich;
- przedstawia przyczyny i skutki powstania węgierskiego w 1849 r.;
- przedstawia skutki Wiosny Ludów we Francji;

Na ocenę dobry uczeń:

- wymienia przyczyny Wiosny Ludów w monarchii habsburskiej i państwach włoskich;
- przedstawia skutki Wiosny Ludów w państwach europejskich;
- wyjaśnia, co spowodowało różnice w przyczynach Wiosny Ludów w poszczególnych państwach europejskich;
- wymienia przyczyny wojny krymskiej;

Na ocenę bardzo dobry uczeń:

- wyjaśnia, co ułatwiło monarchom tłumienie wystąpień w okresie Wiosny Ludów;
- wyjaśnia, co ułatwiło Ludwikowi Napoleonowi przejęcie pełni władzy we Francji;
- przedstawia znaczenie Wiosny Ludów i wojny krymskiej dla układu sił w Europie w poł. XIX w.;

Na ocenę celujący Na ocenę dopuszczającą uczeń: uczeń:

- wyjaśnia, dlaczego do wystąpień w okresie Wiosny Ludów nie doszło w Anglii i Rosji;
- wyjaśnia, dlaczego wojnę krymską uznaje się za kres działalności Świętego Przymierza;
- przedstawia działalność Florence Nightingale;

III METODY I NARZĘDZIA SPRAWDZANIA I OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW

A. Formy aktywności podlegające ocenianiu

- a) odpowiedzi ustne (z trzech ostatnich lekcji)
- b) kartkówki (niezapowiedziane z trzech ostatnich lekcji)
- c) 2 prace klasowe (sprawdziany). Jeżeli uczeń nie pisał pracy z powodu nieobecności, musi ją napisać do dwóch tygodni, w terminie uzgodnionym z nauczycielem. Jeżeli z własnej winy uczeń nie napisze zaległego sprawdzianu w dzienniku pojawi się adnotacja **nb**,
 - aktywność na lekcji (wypowiedzi ustne, praca w grupach- z tekstem podręcznika, tekstem źródłowym, analiza SWOT, drzewo decyzyjne,
 - prace domowe (wypracowania na określony temat)
 - prowadzenie własnych notatek (dodatkowych)
 - zadania dodatkowe (np. sporządzenie gazetki), konkursy

B. Tryb oceniania

1. Za aktywność na lekcji uczeń otrzymuje „plusy”; 3 „plusy” daje ocenę bdb.
2. Ocena śródroczna wystawiana jest na podstawie ocen cząstkowych z całego półrocza, ocena roczna – na podstawie ocen z obu semestrów.
3. Oceny śródroczne i roczne nie muszą być średnią arytmetyczną ocen wpisanych do dziennika. W sytuacji, w której ocena ostateczna jest niejednoznaczna, znaczenie rozstrzygające mają oceny z wypracowań i obejmujących większy zakres materiału pisemnych sprawdzianów wiedzy i umiejętności
4. Punktacja sprawdzianów: zgodnie z zapisem w statucie szkoły

C. Zasady poprawiania ocen

Uczeń ma możliwość poprawy oceny – jeżeli deklaruje taką chęć – w formie i terminie ustalonych przez nauczyciela.

IV ZASADY OBOWIĄZUJĄCE PODCZAS NAUCZANIA ZDALNEGO

1. Nauczyciel będzie traktować każdego ucznia indywidualnie, uwzględniając jego warunki lokalowe i techniczne. Uczeń będzie miał możliwość wykazania się wiedzą i umiejętnościami za pomocą środków i form ustalonych wspólnie z nauczycielem.
2. Uczeń ma obowiązek uczestniczyć we wszystkich zajęciach, wykonywać zadania domowe i uczestniczyć we wszystkich formach sprawdzania wiedzy i umiejętności ustalonych przez nauczyciela.
3. Wymagania dotyczące otrzymania ocen cząstkowych, semestralnych i końcoworocznych są identyczne jak podczas nauczania stacjonarnego.

V DOSTOSOWANIE WYMAGAŃ EDUKACYJNYCH DLA UCZNIÓW MAJĄCYCH ORZECZENIA I OPINIE PORADNI PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNYCH

W stosunku do uczniów z opiniami z poradni psychologiczno- pedagogicznej stosuje się ułatwienia mające na celu stworzenie im optymalnych warunków do spełnienia wymagań zawartych w podstawie programowej. W pracy dydaktycznej uwzględnia się zalecenia zawarte w opinii poradni, takie jak np.

- wydłużenie czasu pracy
- ocenianie prac pisemnych głównie pod względem merytorycznym
- niebranie pod uwagę przy wystawianiu oceny błędów ortograficznych
- indywidualne podejście do ucznia
- dostosowanie warunków sprawdzianów do potrzeb uczniów z deficytami wzroku lub słuchu.